

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

DOI <https://doi.org/10.59647/978-617-520-999-8/1>

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

14 листопада 2024 року

Київ
Видавництво Ліра-К
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 27 від 29 листопада 2024 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VII Міжнародної конференції (14 листопада 2024 року). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 728 с.

ISBN 978-617-520-999-8

У матеріалах VII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

*За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність
їх автори.*

*Кобзар Алла Юрївна,**кандидат філологічних наук,**викладач кафедри мовної підготовки і комунікації**Київського національного університету**будівництва і архітектури;**Розтопіра Віолетта Сергіївна,**здобувач вищої освіти академічної групи МО-24-1**Київського національного університету**будівництва і архітектури*

МОВЛЕННЄВІ МАНІПУЛЯЦІЇ У ДІЛОВОМУ СПІЛКУВАННІ: ТИПИ, ЗАСОБИ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ

Мовленнєві маніпуляції є важливим і актуальним елементом ділового спілкування між колегами, клієнтами, партнерами по бізнесу, що наразі широко застосовуються в управлінні діяльності будь-якого підприємства. Вони передбачають використання певних прийомів і засобів, що впливають на прийняття рішень інших осіб, на свідомість та зміну їх поведінки для досягнення своєї мети, поставлених завдань. Тобто працівник організації чи фірми здійснює маніпуляції задля того, щоб досягати успіхів у власному бізнесі, перемагати в різних суперечках, під час переговорів між партнерами підписувати вдалі контракти, договори й у результаті мати з цього гарні прибутки. У діловому спілкуванні такі способи впливу можуть бути не лише ефективними інструментами, а й водночас призводити до конфліктів.

У діловому спілкуванні часто використовують такі типи мовленнєвих маніпуляцій, як емоційні, інформаційні, соціальні, що проявляються в комунікації співробітників, підприємців або всередині певної організації. Емоційні маніпуляції спрямовані на те, щоб викликати певні емоції, які заважають об'єктивному мисленню і змушують приймати рішення на основі почуттів. Маніпуляції інформацією ґрунтуються на перекручуванні фактів, дезінформації, перебільшенні та відволікання уваги. Соціальні маніпуляції використовують тиск на особу, із якою ведуться переговори, виклик страху. Вони є потужними засобами впливу на поведінку та рішення людей. Щоб уберегтися від таких основних типів маніпулювань і запобігти їхньому впливу на свідомість людей, учасників переговорів, застосовують засоби нейтралізації. Виділяють шість так званих базових захисних установок: відхід (збільшення дистанції між співрозмовником, зміна теми обговорення), вигнання (усунення маніпулятора із процесу комунікації або переговорів,

припинення співпраці), блокування (контроль дії, виставляння перешкод на його шляху), управління (активне керування ситуацією), завмирання (тимчасове припинення активної комунікації або реакції на маніпуляцію, що дозволяє зробити певний аналіз та дати відповідь), ігнорування (нереагування, що допомагає зберегти професійний тон і не дозволяє впливати на мислення). Засоби нейтралізації є надзвичайно важливими, особливо в підтриманні ефективного спілкування та захисті від нечесного впливу, своїх інтересів.

Мовленнєві маніпуляції у діловому спілкуванні мають позитивний та негативний вплив на учасників комунікації. Коли працівник організації говорить емоційно-забарвлено, наводить хороші аргументи, має чітку вимову та жести, впевнений у собі, то така людина привертає до себе увагу, що сприяє підписанню договору з потенційним партнером, тобто успішного здійснення активної маніпуляції. Проте також вони можуть призводити до виникнення конфліктів, руйнування довіри, погіршення репутації компанії чи підприємства. Тому для запобігання таким наслідкам, застосовують засоби нейтралізації, які допомагають виявити вплив маніпулятора, розпізнати його типи, зберегти чесні відносини в діловому середовищі.

Висновуємо, що варто співробітникам, керівникам організацій і підприємств вивчати психологію ділового спілкування, оскільки це дуже важливо для ведення власного бізнесу. Це не тільки допомагає визначати ознаки маніпуляцій у людині, але й застосовувати свої знання щодо захисту таких дій.

Список використаних джерел

1. Маніпулятивні прийоми в діловому спілкуванні [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://moda.bsshop.in.ua/manipulyativni-prijomi-v-dilovomu-silkuvanni/>.
2. Маніпуляції у діловому спілкуванні та їх нейтралізація. Чернігівський національний технічний університет. - URL: <http://www.anodonta.com.ua/Control/Manipulatio.html> (дата звернення: 22.05.2024).
3. Олійник О. І. Ділове спілкування: Навчальний посібник. - Красноармійськ: КП ДонНТУ, 2009. – 380 с.
4. Особливості маніпуляцій свідомістю в процесі комунікації [Електронний ресурс]. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <https://naub.oa.edu.ua/osoblyvosti-manipulyatsiji-svidomisty-u-v-protsesi-komunikatsiji/>.
5. Сугестивні технології маніпулятивного впливу: Навчальний посібник /[В. М. Петрик, М. М. Присяжнюк, Л. Ф. Компанцева, Є. Д. Скулиш, О. Д. Бойко, В. В. Остроухов]; за заг. ред. Є. Д. Скулиша. — 2-ге вид.— Київ: Вид. дім «СКІФ», 2023. - 248 с.
6. Хміль Ф. І. Ділове спілкування: Навчальний посібник. – Київ, Академвидав, 2004. – 281 с.

<i>Кисельов Микита Дмитрович, Руденко Микола Васильович</i> ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ ТА ДИЗАЙНЕРІВ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ В УНІВЕРСИТЕТІ.....	211
<i>Клименко Тарас Андрійович, Кулішенко Артур Ярославович</i> ТЕХНІЧНА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ І ТЕХНІЧНА ПІДГОТОВКА У ФУТБОЛІ.....	218
<i>Кобзар Алла Юрївна, Розтопіра Віолетта Сергійвна</i> МОВЛЕННЄВІ МАНІПУЛЯЦІЇ У ДІЛОВОМУ СПІЛКУВАННІ: ТИПИ, ЗАСОБИ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ.....	220
<i>Колодій Наталія Вікторівна</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	222
<i>Корсун Сергій Іванович</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ.....	225
<i>Корчова Галина Леонідівна, Чулінда Людмила Іванівна</i> SOME GLOBALIZATION CHANGES IN VOCATIONAL EDUCATION IN UKRAINE AT THE BEGINNING OF THE TWENTIETH CENTURY.....	227
<i>Корчова Галина Леонідівна, Шевчук Вікторія Григорівна</i> ЗАХИСТ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	232
<i>Костеріна Інна Анатоліївна, Кім Ксенія Яківна</i> ІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ БІБЛІОТЕКИ КНУБА).....	237
<i>Кучеренко Сергій Миколайович</i> ПІДГОТОВКА ТА РОЗВИТОК СПЕЦІАЛІСТІВ З УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВИМИ РИЗИКАМИ.....	240
<i>Лапасько Світлана Володимирівна</i> ІНТЕГРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ МАРІЇ МОНТЕССОРІВ ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС.....	243
<i>Литвинчук Олександра Костянтинівна, Красильник Юрій Семенович</i> ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	248

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної конференції

(Київ, 14 листопада 2024 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Підписано до друку 03.01.2025. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 42,31. Обл.-вид. аркушів – 35,24.
Тираж 300

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net